

УДК [374.7:005.336.21]:[35.075.5:378.6:355]

Ігор Радомський,
кандидат педагогічних наук, доцент
Інститут педагогічної освіти
і освіти дорослих НАПН України
імені Івана Зязюна
<https://orcid.org/0000-0003-2452-0898>

Руслан Троцький,
кандидат педагогічних наук
Київський інститут Національної гвардії України
<https://orcid.org/0000-0002-9734-279X>
DOI: 10.33099/2617-1775/2022-02/252-260

АНДРАГОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ - ВАЖЛИВА СКЛАДОВА УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНОГО ПЕРСОНАЛУ ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

***Анотація:** у статті розглянуто сутнісні характеристики управлінської та андрагогічної компетентностей педагогічного персоналу вищих військових навчальних закладів.*

В ході дослідження використовувались теоретичні методи: метод системно-структурного аналізу наукової літератури та проблемно-цільовий метод; емпіричні методи: бесіди з науково-педагогічними працівниками, аналіз літературних джерел.

За результатами проведеного дослідження виокремлено сутнісні характеристики управлінської та андрагогічної компетентностей педагогічного персоналу вищих військових навчальних закладів та на їх основі виділено особливості, що визначають специфіку андрагогічної компетентності педагогічного персоналу, урахування яких підвищить готовність педагогічного персоналу до роботи з дорослою аудиторією.

Напрями подальших наукових досліджень доцільно зосередити на тенденціях розвитку управлінської та андрагогічної компетентностей педагогічного персоналу вищих військових навчальних закладів.

***Ключові слова:** управлінська діяльність; управлінська компетентність; андрагогічна компетентність; педагогічний персонал; вищий військовий навчальний заклад; освіта дорослих; суб'єкти освітнього процесу.*

Постановка проблеми. Сьогодні, в умовах російської агресії, спричинених нею суспільно-економічних і політичних трансформацій, входження України до європейського освітнього простору, а також реформування силових структур нашої держави особливого значення набуває готовність педагогічного персоналу вищих військових навчальних закладів (далі – ВВНЗ) до професійно-управлінської діяльності. Сучасний військовий педагог повинен бути професіоналом у різних видах діяльності, зокрема в управлінській, оскільки на нього покладаються обов'язки керівника. Якість управлінської діяльності педагогічного персоналу ВВНЗ України визначається рівнем їх управлінської компетентності.

Від авторитету офіцера-педагога, організації впливу його на здобувачів освіти, уміння приймати відповідальні рішення, домагатися їх реалізації, організовувати не лише власну діяльність, але й роботу навчального колективу загалом, залежить ефективність освітнього процесу. На жаль, сьогодні багатьом офіцерам бракує професійно важливих індивідуально-психологічних якостей,

управлінських умінь і навичок. Тому, дедалі більшої актуальності набуває питання підвищення ефективності управлінської діяльності завдяки розвитку управлінської компетентності педагогічного персоналу ВВНЗ під час професійно-педагогічної діяльності та її важливої складової – андрагогічної компетентності.

Важливим аспектом державної освітньої політики виступає впровадження компетентнісного підходу у закладах вищої освіти загалом, та у ВВНЗ України безпосередньо. Тому результатом сучасної освіти є сформованість різного набору компетентностей, які слугують підґрунтям для успішної професійної діяльності військових фахівців. Іншою важливою тенденцією сьогодення є розвиток підходу до навчання впродовж усього життя, яке передбачає безперервне навчання, що націлене на розвиток спроможності та бажання дорослих постійно самовдосконалюватися. Слід зазначити, що професійна військова освіта забезпечує освіту дорослих. Застосовуючи андрагогічний підхід (навчання дорослих), військові фахівці постійно навчаються і найкраще вчаться коли негайно застосовують опановані компетентності. Важливо створити сприятливі умови, позитивний психологічний клімат та забезпечити ефективні стратегії навчання. Викладач пропонує заходи, які орієнтовані на навчання, самонавчання та отримання досвіду. На навчання також впливає самоефективність – це упевненість людини у своїй здатності здобути компетентності [9].

Зазначені тенденції актуалізують необхідність підготовки педагогічного персоналу ВВНЗ до навчання дорослих здобувачів освіти, тому актуальним постає питання формування та розвитку андрагогічної компетентності як важливої складової управлінської компетентності педагогічного персоналу ВВНЗ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчив, що формування та розвиток компетентного фахівця-педагога, зокрема військового, є актуальним теоретичним і практичним завданням професійної педагогіки. Проблематика формування фахової компетентності в різних аспектах професійної діяльності досліджується вітчизняними та закордонними науковцями. Дослідження, спрямовані на вивчення управлінської компетентності керівника проводили українські та закордонні науковці: І. Андріаді, Є. Белова, Л. Ващенко, В. Казміренко, Р. Кричевський, Р. Пейтон, Ю. Трофімов, Д. Френсіс, Ю. Швалб, та ін. Різні аспекти управлінської компетентності у військовій сфері розглядали: Г. П'янковський - педагогічні аспекти управлінської діяльності офіцерів; О. Бойко - формування готовності до управлінської діяльності в майбутніх магістрів військово-соціального управління; Т. Мацевко - психологічні особливості розвитку управлінської компетентності майбутніх магістрів військового профілю. Значна увага також приділяється науковим розвідкам підготовки педагогічного персоналу для сфери освіти дорослих. Українськими науковцями досліджуються: теоретичні, концептуальні засади підготовки педагогічного персоналу для сфери освіти дорослих в Україні (О. Аніщенко, С. Архипова, С. Бабушко, Л. Лук'янова, О. Самодумська, Л. Тимчук та ін.); окремі особливості андрагогічної компетентності майбутніх педагогів, а також педагогічного персоналу закладів освіти різних типів,

організацій у національному та закордонному освітніх просторах (В. Балута, О. Баніт, О. Дубасенюк, Т. Калюжна, О. Михальчук, Л. Лук'янова, О. Огієнко, В. Піддячий, А. Самко, О. Самойленко, О. Семенова та ін.). Разом із тим, розвиток андрагогічної компетентності педагогічного персоналу ВВНЗ як важливої складової управлінської компетентності залишається недостатньо висвітленим й потребує посиленої уваги науковців.

З огляду на це, **метою** статті є дослідження сутнісних характеристик управлінської та андрагогічної компетентностей педагогічного персоналу ВВНЗ, розвиток яких є запорукою підвищення ефективності управлінської діяльності в процесі організації освітнього процесу.

Виклад основного матеріалу. Педагогічний персонал ВВНЗ постійно взаємодіє в системах «людина-людина», «людина-колектив», тому управлінську компетентність необхідно розглядати як важливу складову їх професійної компетентності. Своєю чергою розвиток управлінської компетентності та її важливої складової – андрагогічної компетенції, як готовності до професійної діяльності з різними категоріями дорослих є важливим завданням для успішного виконання поставлених завдань.

Аналогічної позиції дотримується О. Борисюк, який зазначає, що управлінська компетентність є складовою структури професійної компетентності фахівця правоохоронної діяльності та виступає передумовою успішного виконання професійних завдань [2]. Слід зазначити, що розв'язання проблеми ефективного формування управлінської компетентності у педагогічного персоналу ВВНЗ багато в чому залежить від знання сутнісних характеристик останньої.

Дослідниця А. Маркова наголошує, що суб'єктом управлінської діяльності є керівник, який виконує функції організації виконання управлінських рішень, координації дій підлеглих, контролю, мотивації, прогнозування та несе персональну відповідальність за успішність виконання поставлених завдань із забезпечення захисту прав і свобод громадян [7]. Р. Вдовиченко визначає управлінську компетентність як складне індивідуально-професійне утворення, що інтегрує професійні теоретичні знання, практичні уміння, навички, професійно-особистісні та індивідуально-психічні якості для забезпечення готовності ефективно здійснювати управлінську діяльність [4].

Т. Мацевко під управлінською компетентністю магістра військово-соціального управління розуміє стан опанування офіцером у процесі професійної підготовки системою управлінських знань, навичок і вмінь, культурою військового менеджера та сформованістю у нього особистісних, професійних і провідних індивідуально-психічних якостей [8, 36]. Розглядаючи управлінську компетентність майбутнього офіцера ОВС О. Борисюк розглядає її як інтегральну властивість особистості, що виражається в здатності опановувати офіцером у процесі професійної підготовки управлінськими знаннями, вміннями, навичками та професійно важливими якостями, які дозволяють ефективно планувати та здійснювати управлінську діяльність [3, 143].

Досліджуючи загальні характеристики управлінської компетентності, Т. Мацевко зводить їх до таких суттєвих положень:

- концентрація уваги на виконавчій діяльності та її результатах, а не на природних даних, інтелекті або здобутій освіті майбутніх фахівців;

- прагнення визначати й розвивати поняття управлінської компетентності, зважаючи на широкий емпіричний аналіз реальної поведінки [8, 103]. Специфічними особливостями управлінської компетентності фахівців із військового управління за метою, завданнями, умовами, змістом, технологіями та результатами військової діяльності є: зумовленість мети й завдань військової служби соціальним замовленням суспільства та їхнє закріплення в законах, військових статутах і наказах; поєднання в завданнях різноманіття складників, які визначають поліфункціональність військової управлінської діяльності; інтегрований характер результатів військової діяльності, що охоплює боєготовність підрозділу (частини), морально-психологічного стану особового складу; відповідність індивідуальних якостей і дій військовослужбовця меті, завданням і функціям, котрі висуваються; соціально-правова, функціональна та часова регламентація військової управлінської діяльності (військово-професійної діяльності, відносин та особистісного розвитку військовослужбовців); екстремальність умов виконання професійних обов'язків; колективний характер військової служби й безпосередня взаємодія військовослужбовців у процесі діяльності та спілкування. [14, 167].

Дослідження наукових джерел засвідчує, що серед науковців немає єдиного погляду на сутнісні характеристики поняття «управлінська компетентність», що виявляється через складність самого процесу управлінської діяльності. Серед визначень поняття «управлінська компетентність» ми можемо зустріти різноманітні підходи, а саме: наявність системи необхідних знань, управлінських умінь, навичок та здібностей (Р. Вдовиченко та ін.); інтегральну характеристику особистості, що відбиває її професійні якості та особистісні задатки (Л. Даниленко, А. Хуторський, Р. Шакуров та ін.); формування компетентностей, що дозволяють особистості продуктивно виконувати управлінські функції, досягати намічених результатів (Л. Сергеева, Т. Чернова, та ін.); готовність ефективно проєктувати й здійснювати управлінську діяльність (О. Белова, Т. Сорочан, та ін.). Загалом у переважній більшості наукових досліджень категорія «управлінська компетентність» визначається головним чином наявним рівнем професійної освіти, досвідом, індивідуально-психічними особливостями (темперамент, характер, соціально-психологічні, професійно-ділові, адміністративно-організаторські, вольові якості), мотивацією професійної діяльності й неперервної освіти, самовдосконаленням і рефлексією, рівнем творчого потенціалу [13].

Слід зазначити, що управлінська компетентність педагогічного персоналу ВВНЗ виявляється під час взаємодії дорослих людей. У зв'язку з цим, опановування андрагогічною компетентністю виступає необхідною умовою оптимальної управлінської діяльності педагогічного персоналу ВВНЗ, оскільки охоплюючи їхні професійно важливі якості (комунікабельність, здатність налагоджувати ділові контакти, запобігати і вирішувати конфліктні ситуації в колективі й забезпечувати узгодженість його дій тощо) ця компетентнісна характеристика відбиває готовність до свідомого, своєчасного та

конструктивного вирішення різноманітних управлінських завдань.

Грунтовні дослідження сутнісних характеристик андрагогічної компетентності педагогічного персоналу проведені О. Аніщенко, О. Баніт, Т. Калюжною, А. Самко дозволили прийти до висновку, що у вузькому розумінні її можна розглядати як психолого-педагогічну компетентність андрагога, що уособлює готовність (практичну й теоретичну) до професійної діяльності, спрямованої на сприяння особистісному та професійному розвитку різних категорій дорослих умовах формальної та неформальної освіти на основі врахування специфіки навчання цільових груп дорослих учнів [1].

Розділяємо твердження А. Самко про те, що «прийняття місії андрагога передбачає опановування педагогом відповідних основ діяльності, вибір андрагогічної позиції, освітньої стратегії, визначення масштабу суб'єкта навчання. Тому особливого значення надається професійному розвитку педагогів і, зокрема, формуванню їх андрагогічної компетентності.

Андрагогічна компетентність викладача сприяє розвитку знань, досягненню високого рівня наукової творчості, самореалізації дорослих учнів у професійній діяльності та спонукає їх до аналізу, осмислення й творчого ставлення до професійної діяльності» [10].

Поставлені суспільством вимоги до особистості викладача, педагогічного персоналу загалом, зобов'язують його бути взірцем високого професіоналізму, технологічно обізнаним та глибоко ерудованим фахівцем, опановувати та широко застосовувати андрагогічні знання та уміння. Розвиток андрагогічної компетентності педагогічного персоналу є неперервним процесом, який має низку завдань, таких як – своєчасно реагувати на зміну зовнішнього та внутрішнього оточення, приймати та реалізовувати нестандартні рішення в ситуації конкуренції, адаптуватися до швидких змін умов діяльності, бути готовими до постійного оновлення своїх професійних знань [6].

Андрагогічна компетентність педагогічного персоналу ВВНЗ є складною багаторівневою стійкою структурою його психологічних рис, що формується внаслідок інтеграції досвіду, теоретичних знань, практичних умінь. Розвиток андрагогічної компетентності здійснюється шляхом неперервної професійної самоосвіти, та на думку науковця В. Ільчук «здійснюється з допомогою механізмів самопізнання, самоорганізації, самоосвіти, самооцінки, саморегуляції як прагнення до самоактуалізації на основі розвитку професійного мислення, реалізації творчого потенціалу, різноманітних форм дослідницької діяльності та інших способів інтенсифікації цього процесу» [5].

Розвиток андрагогічної компетентності – це динамічний процес засвоєння та модернізації професійного досвіду, який веде до розвитку індивідуальних професійних якостей, накопичення професійного досвіду та передбачає неперервний розвиток і самовдосконалення [12].

На основі аналізу наукових джерел, ми виокремили такі особливості, що визначають специфіку андрагогічної компетентності педагогічного персоналу у сфері освіти дорослих. Зазначимо специфіку суб'єктів навчального процесу, що включають дві підгрупи: дорослі-слухачі й дорослі-педагоги (організатори навчання). Суб'єкти навчального процесу представлені: різними категоріями –

це викладачі різноманітних освітніх систем (інститутів, університетів, академій, державних і приватних ЗВО); різними галузями знань (гуманітарними, технічними, економічними та ін.); різними віковими категоріями; викладачі, що мають неоднаковий науковий (вчений ступінь, звання), посадовий (старші викладачі, доценти, професори) статус роботи та досвід роботи у ВНЗ та інші категорії [11].

Отже, андрагогічна компетентність педагогічного персоналу ВВНЗ як важлива складова його управлінської компетентності має на увазі вміння розвивати (або створювати умови для розвитку) в дорослій людині: рефлексію, критичне мислення, самоаналіз власної професійної діяльності; установку на продуктивну творчість; навички ефективної самоосвіти; проєктну та дослідницьку культуру, в тому числі вміння бачити проблеми, бачити або шукати альтернативне рішення, оцінювати ризики, прогнозувати наслідки, оцінювати ресурси тощо.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Узагальнюючи результати нашого дослідження, зазначимо, що для визначення категорії «управлінська компетентність» доцільно використовувати наступні сутнісні характеристики: наявний рівень професійної освіти, досвіду, індивідуально-психічні особливості (темперамент, характер, соціально-психологічні, професійно-ділові, адміністративно-організаторські, вольові якості), мотивацією професійної діяльності й неперервної освіти, самовдосконаленням і рефлексією, рівнем творчого потенціалу. Андрагогічна компетентність педагогічного персоналу ВВНЗ як важлива складова його управлінської компетентності створює умови для розвитку в дорослій людині цілого ряду важливих якостей: рефлексії, критичного мислення, самоаналізу власної професійної діяльності; установку на продуктивну творчість; навички ефективної самоосвіти; проєктну та дослідницьку культуру та інші.

Напрями подальших наукових розвідок доцільно зосередити на дослідженнях тенденцій розвитку управлінської та андрагогічної компетентностей педагогічного персоналу ВВНЗ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аніщенко О. В. Сутність андрагогічної компетентності педагогічного персоналу у сфері освіти дорослих // Психолого-педагогічне забезпечення підготовки педагогічного персоналу в умовах трансформаційних змін: матеріали доповідей Звітної науково-практичної конференції Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України за 2020 рік (23-29 березня 2020 р.). – Київ: ДКС-Центр, 2021.
2. Борисюк О. М. Характеристика професійної компетентності майбутніх офіцерів ОВС / О. М. Борисюк // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія психологічна: збірник наукових праць; гол. ред. В. В. Серeda. – Львів: ЛьвДУВС, 2014. – Вип. 1. – 292 с.
3. Борисюк О. М. Характеристика управлінської компетентності майбутніх офіцерів ОВС / О. М. Борисюк // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія психологічна: збірник наукових праць; гол. ред. В. В. Серeda. – Львів: ЛьвДУВС, 2015. – Вип. 1. – С. 141-150.
4. Вдовиченко Р. П. Управлінська компетентність керівника школи / Р. П. Вдовиченко. – Х.: Основа, 2007. – 112 с.

5. Ільчук, В.В. (2016). Педагогічні умови професійного саморозвитку викладачів фахових дисциплін у вищих аграрних навчальних закладах: дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 – теорія і методика проф. освіти. Вінниця, 254. Режим доступу: <https://cutt.ly/5RXY8Jp>
6. Калюжна, Т.Г. (2021). Професійний саморозвиток як фактор формування андрагогічної компетентності викладача закладу післядипломної педагогічної освіти. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. Вип. 1 (19). Київ. С. 72-82. Режим доступу: <http://www.adult-education-journal.com.ua/index.php/aej/issue/view/19>
7. Маркова А. К. Психологія професіоналізму / А. К. Маркова. – М.: Международн. гуманитарн. фонд «Знання», 1996. – 247 с.
8. Мацевко Т. М. Психологічні особливості розвитку управлінської компетентності майбутніх магістрів військового профілю: дис. . канд. психол. наук / Т. М. Мацевко. – К., 2007. – 225 с.
9. Рахманов В.О. Основні підходи до системи професійної військової освіти в Україні. *Збірник наукових праць “Військова освіта“ Національного університету оборони України*. 2021. № 1 (43). - С. 279-288.
10. Самко, А. М. Особливості андрагогічної компетентності педагогічного персоналу закладів післядипломної педагогічної освіти / А. М. Самко // *Особистісно-професійне становлення педагога: андрагогічний вимір: монографія / Лазаренко Н.І., Лук’янова Л.Б. [та ін.]*. – Вінниця: «Твори», 2021. – С. 274-275.
11. Самко А.М., Калюжна Т.Г. Андрагогічні засади освітнього процесу в системі післядипломної педагогічної освіти // *Матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Розвиток освітніх систем в умовах євроінтеграційних трансформацій»*. 26-27 травня 2021 р. Чернівці.
12. Самойленко О. А. Професійна компетентність андрагога як фахівця у галузі освіти дорослих. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 16 : Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики*. 2018. Вип. 31. С. 20-24. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_016_2018_31_7.
13. Сергеева Л. М., «Сучасні орієнтири змісту управлінської компетентності керівника навчального закладу», *Теорія та методика управління освітою*, № 3, с. 23, 2010.
14. Тарасюк Ю. М. Формування управлінської компетентності у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців із військового управління / Ю. М. Тарасюк // *Інноваційна педагогіка. Науковий журнал*. – ПУ «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій»: Видавничий дім «Гельветика», 2020. – Вип. 26. – С. 164-167.

REFERENCES

1. Anishchenko O. V. Sutnist andrahohichnoi kompetentnosti pedahohichnoho personalu u sferi osvity doroslykh // *Psykhologo-pedahohichne zabezpechennia pidhotovky pedahohichnoho personalu v umovakh transformatsiinykh zmin: materialy dopovidei Zvitnoi naukovopraktychnoi konferentsii Instytutu pedahohichnoi osvity i osvity doroslykh imeni Ivana Ziaziuna NAPN Ukrainy za 2020 rik (23-29 bereznia 2020 r.)*. – Kyiv: DKS-Tsentr, 2021.
2. Borysiuk O. M. Kharakterystyka profesiinoi kompetentnosti maibutnikh ofitseriv OVS / O. M. Borysiuk // *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav. Seriiia psykhohichna: zbirnyk naukovykh prats; hol. red. V. V. Sereda*. – Lviv: LvDUVS, 2014. – Vyp. 1. – 292 s.
3. Borysiuk O. M. Kharakterystyka upravlinskoi kompetentnosti maibutnikh ofitseriv OVS / O. M. Borysiuk // *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav. Seriiia psykhohichna: zbirnyk naukovykh prats; hol. red. V. V. Sereda*. – Lviv: LvDUVS, 2015. – Vyp. 1. – S. 141-150.
4. Vdovychenko R. P. Upravlinska kompetentnist kerivnyka shkoly / R. P. Vdovychenko. – Kh.: Osnova, 2007. – 112 s.
5. Ilchuk, V.V. (2016). Pedahohichni umovy profesiinoho samorozvytku vykladachiv

fakhovykh dystsyplin u vyshchykh ahrarnykh navchalnykh zakladakh: dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. ped. nauk: spets. 13.00.04 – teoriia i metodyka prof. osvity. Vinnytsia, 254. Rezhym dostupu: <https://cutt.ly/5RXY8Jp>

6. Kaliuzhna, T.H. (2021). Profesiinyi samorozvytok yak faktor formuvannia andrahohichnoi kompetentnosti vykladacha zakladu pisliadyplomnoi pedahohichnoi osvity. *Osvita doroslykh: teoriia, dosvid, perspektyvy*. Vyp. 1 (19). Kyiv. S. 72-82. Rezhym dostupu: <http://www.adult-education-journal.com.ua/index.php/aej/issue/view/19>

7. Markova A. K. *Psykholohyia profesyonalyzma* / A. K. Markova. – M.: Mezhdunarodn. humanytarn. fond «Znanyia», 1996. – 247 s.

8. Matsevko T. M. *Psykholohichni osoblyvosti rozvytku upravlinskoï kompetentnosti maibutnykh mahistriv viiskovoho profilu: dys. . kand. psykhol. nauk* / T. M. Matsevko. – K., 2007. – 225 s.

9. Rakhmanov V.O. *Osnovni pidkhody do systemy profesiinoï viiskovoi osvityv Ukraini*. Zbirnyk naukovykh prats “Viiskova osvita“ Natsionalnoho universytetu oborony Ukrainy. 2021. № 1 (43). - S. 279-288.

10. Samko, A. M. *Osoblyvosti andrahohichnoi kompetentnosti pedahohichnoho personalu zakladiv pisliadyplomnoi pedahohichnoi osvity* / A. M. Samko // *Osobystisno-profesiine stanovlennia pedahoha: andrahohichni vymir: monohrafiia* / Lazarenko N.I., Lukianova L.B. [ta in.]. – Vinnytsia: «Tvory», 2021. – S. 274-275.

11. Samko A.M., Kaliuzhna T.H. *Andrahohichni zasady osvitnoho protsesu v systemi pisliadyplomnoi pedahohichnoi osvity* // *Materialy Mizhnarodnoi naukovy-praktychnoi Internet-konferentsii «Rozvytok osvitnykh system v umovakh yevrointehratsiinykh transformatsii»*. 26-27 travnia 2021 r. Chernivtsi.

12. Samoilenko O. A. *Profesiina kompetentnist andrahoha yak fakhivtsia u haluzi osvity doroslykh*. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M.P. Drahomanova. Serii 16 : Tvorchia osobystist uchytielia: problemy teorii i praktyky*. 2018. Vyp. 31. S. 20-24. Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_016_2018_31_7.

13. Serheieva L. M., «Suchasni oriientyry zmistu upravlinskoï kompetentnosti kerivnyka navchalnoho zakladu», *Teoriia ta metodyka upravlinnia osvitoiu*, № 3, s. 23, 2010.

14. Tarasiuk Yu. M. *Formuvannia upravlinskoï kompetentnosti u protsesi profesiinoï pidhotovky maibutnykh fakhivtsiv iz viiskovoho upravlinnia* / Yu. M. Tarasiuk // *Innovatsiina pedahohika*. *Naukovyi zhurnal*. – PU «Prychornomorskyi naukovy-doslidnyi instytut ekonomiky ta innovatsii»: Vydavnychy dim «Helvetyka», 2020. – Vyp. 26. – S. 164-167.

SUMMARY

Ihor Radomski,

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor
Ivan Zyazyun Institute of Pedagogical and Adult
Education of the National Academy of Pedagogical
Sciences of Ukraine

Ruslan Trotskyi,

Candidate of Pedagogical Sciences
Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine

Andragogic competence as an important component of managerial competence of the pedagogical staff of higher military educational institutions

***Introduction:** The result of modern education is the formation of a different set of competencies that serve as the basis for the successful professional activity of military specialists. Another important trend today is the development of an approach to lifelong learning, which involves continuous learning aimed at developing the ability and desire of adults to constantly improve themselves.*

The mentioned trends actualize the necessity of training the teaching staff of higher military educational institutions for the training of adult education seekers, therefore the issue of formation and development of andragogic competence as a critical component of the managerial competence of the teaching staff becomes urgent.

Purpose: *The article examines the essential characteristics of managerial and andragogical competencies of the teaching staff of higher military educational institutions, the development of which is the key to increasing the efficiency of managerial activities in the process of organizing the educational process.*

Methods: *During the research, theoretical methods were used: the method of system-structural analysis of scientific literature and the problem-target method; empirical methods: conversations with scientific and pedagogical workers, analysis of literary sources.*

Results: *The essential characteristics of the managerial and andragogical competences of the teaching staff of higher military educational institutions are highlighted, the development of which will significantly increase the effectiveness of managerial activities in the process of organizing the educational process.*

Originality: *On the basis of the identified essential characteristics of the managerial and andragogical competences of the teaching staff of higher military educational institutions, the features that determine the specificity of the andragogical competence of the teaching staff have been identified, the consideration of which will increase the readiness of the teaching staff to work with an adult audience.*

Conclusion: *It is advisable to focus the directions of further scientific research on the trends in the development of managerial and andragogical competences of the teaching staff of higher military educational institutions.*

Keywords: *management activity; managerial competence; andragogic competence; teaching staff; higher military educational institution; adult education; subjects of the educational process.*